



## PRACOVNÍ SKUPINA TERÉNNÍ SLUŽBY PRO SENIORY, TĚLESNĚ A MENTÁLNĚ POSTIŽENÉ OSOBY (+ PAS)

### Zápis ze setkání

Termín konání: středa 20. 2. 2019  
Časové rozvržení: 13:00 – 16:00  
Místo konání: budova Magistrátu města Brna, Koliště 19  
zasedací místnost ve 4. patře

#### PROGRAM:

1. Úvod
2. Diskuze o aktuálních potřebách v oblasti sociálních služeb v městě Brně a o prioritách pro období let 2020 - 2022
3. Závěr

#### ad 1. Úvod

**Koordinátor komunitního plánování** přivítal všechny přítomné a seznámil je s programem setkání, na kterém jsou přítomny **pečovatelské služby, osobní asistence a odlehčovací služby terénní**. Tyto služby se do určité míry prolínají. Jak tedy systém v současnosti funguje? Na tomto setkání proběhne širší debata, v březnu musí pracovní skupiny vygenerovat priority a opatření do 6. KP. Na setkání jsou vyhrazeny tři hodiny času. Dále koordinátor poděkoval přítomným za respektování požadavku jednoho přítomného zástupce za organizaci a předal slovo předsedající pracovní skupině Kateřině Kubalčíkové z FSS MU.

Předsedající sdělila, že působí na Fakultě sociálních studií Masarykovi univerzity, na katedře sociální politiky a sociální práce. V rámci komunitního plánování působí v procesu jako metodik pro město Brno. Dnešní skupina se schází ve změněném formátu, na základě druhů služeb, nikoli na základě cílové skupiny. Vedoucí pracovní skupiny požádala zástupce organizací o sdělení zkušeností s tzv. "sdíleným" klientem".

#### ad 2. Diskuze o aktuálních potřebách v oblasti sociálních služeb v městě Brně a o prioritách pro období let 2020 - 2022

**Paspoint, z. ú.:** klienti využívající služby osobní asistence organizace využívají současně konkurenčních služeb také jiných organizací, např. Domov pro mne, z. s., Slezská Eliada a další. Především je to z toho důvodu, že klienti mají takové časové požadavky na asistenci, které není služba schopná splnit. Komplikace to organizaci nečiní, s dalšími organizace spolupracuje.

**Koordinátor KPSS:** jak klienti s autismem zvládají střídání různých asistentů z různých organizací? Jak je na tom organizace s poměrem pracovníků na DPČ/DPP k hlavním pracovním poměrům?

**Paspoint, z. ú.:** rodina stojí před volbou buď žádná asistence nebo střídání asistentů. Klienti se musí přizpůsobit, nic jiného jim nezbyvá. Organizace "bojuje" s úbytkem osobních asistentů na trhu práce a



pak následně také s tím, aby pracovníci v organizaci zůstali. Organizace hodně fungovala na pracovnících na dohody, které se v současné době organizace snaží překlenout v hlavní pracovní poměry. Problémem je vytvořit a naplnit stálý tým zaměstnanců. Organizace by potřebovala posílit stav úvazků. Fluktuace zase až tak velká není. Zavedení regionálních karet má zabránit propadávání klientů sítí sociálních služeb. To je dle názoru zástupce organizace nesmysl. Aby tomu tak bylo, musely by mít služby lehce dynamický nadstav kapacity a na to navázané finance. Organizace v současné době eviduje zhruba třicet neuspokojených zájemců o službu, a to organizace svoje služby nikde neinzeruje. Pokud musí být služby dle JMK využity "tady a teď", tak lidé sítí propadat budou. Aby klienti nepropadali sítí, musí mít služby pošťář. Ale všechny služby osobní asistence mají plnou kapacitu, protože JMK služby "šponuje", aby byly vytížené. Jenže služby musí mít lehký nadstav, aby zvládly novou poptávku.

**Předsedající pracovní skupiny** shrnula, že služby sdílí klienty z toho důvodu, že jedna služba není schopná nabídnout takový časový rozsah služby, jaký si klient přeje, proto klient vyhledá stejnou službu od jiné organizace.

**Slezská diakonie:** organizace co se týče osobní asistence s Paspointem, z. ú. spolupracuje. Potvrzuje, že sdílení klientů je o rozsahu služby. Organizace má jinou cílovou skupinu než Paspoint, z. ú. Především jsou to děti a dospívající. Od příštího roku musí mít služba rozšířenou cílovou skupinu. Organizace nemůže uspokojit klienta v plném rozsahu, např. poskytnout službu 5x týdně. Organizace může nabídnout službu pouze 3x týdně. Proto se klient obrací např. na Domov pro mne, z. s. Organizace spolupracuje kromě již zmíněných organizací také s Ligou vozíčkářů, z. ú., s Církevní střední zdravotnickou školou s. r. o., a s organizací HEWER, z. s. Nicméně všechny služby osobní asistence jsou na své kapacitní hranici. Služba by potřebovala navýšit úvazek. Personálně je služba momentálně stabilní, vrátila se k modelu, že s těžejní jsou zaměstnanci na hlavní pracovní poměry.

**HEWER, z. s.:** služba osobní asistence se u klientů střídá spíše s pečovatelskými službami, především co se týká poskytování služeb o víkendu a ve večerních hodinách. Klienti po službě vyžadují spíše dohled a společnost. Služba má momentálně stabilní tým asistentů, postavený především na pracovnících na dohody. Služba by potřebovala úvazky navýšit.

**Církevní střední zdravotnická škola s. r. o.:** osobní asistence hodně spolupracuje s pečovatelskými službami. Klienti pečovatelských služeb využívají od organizace služby o víkendech, večerech a o svátcích. Služba má personální problém především kvůli nepravidelné pracovní době. Za práci ve výše zmíněné časy náleží zaměstnancům dle zákoníku práce příplatky, s kterými ovšem dotace nepočítají. Večery jsou náročné také na přejezdy, proto není možné obsloužit mnoho klientů.

**Maltézská pomoc, o. p. s.:** osobní asistence se také potkává s ostatními službami, ale ne v takové míře jako ostatní (asi jen u pěti klientů). Momentálně služba nové klienty nepřijímá.

**Generace Care, z. ú.:** organizace poskytuje pečovatelskou službu 365 dní v roce od svého vzniku a problém s tím služba nikdy neměla. S jinými organizacemi, např. HEWER, z. s. a pečovatelskou službou Brno - Židenice se organizace potkává u klientů především v městské části Brno - Židenice. Zkušenost organizace je taková, že klienti sami chtějí vyzkoušet více služeb. Je to individuální, záleží, jak to má který klient nastavené. Ze začátku služba fungovala tak, že u jednoho klienta se střídaly dvě pečovatelky. Od tohoto modelu organizace ustoupila. Nyní zná klient čas příchodu pečovatelky, ale neví, kdo přijde.

**Domov pro mne, z. s.:** na osobní asistenci organizace se obracejí především senioři, kteří si přejí dlouhé služby, např. pět hodin každý den. S kapacitou organizace bojuje, u klientů se potkává se všemi osobními asistencemi působícími v Brně. Co se týká klientů v seniorském věku, tak se služba potkává



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

také téměř se všemi pečovatelskými službami. Co se týká personálního obsazení, služba má momentálně stabilní tým zaměstnanců na hlavní pracovní poměry, ale nedaří se přijímat zaměstnance na dohody, což je dáno malou částkou na hodinu, kterou jim může organizace nabídnout.

**Paspoint, z. ú.:** v této oblasti (finanční ohodnocení za hodinu) sociální služby dlouhodobě "válcuje" Lidl a další komerční konkurence.

**Liga vozíčkářů, z. ú.:** je na tom podobně jako ostatní služby osobní asistence, s kterými sdílí klienty. Je zásadní, zda čas, kdy klient potřebuje osobní asistenci, je fixní nebo jestli s ním lze "hýbat". S fixním časem má služba problém. Pokud je klient v tom, kdy potřebuje službu, flexibilní (např. nějaké časové rozmezí), dokáže s tím služba lépe pracovat. Služba využívá pracovníky na dohody nebo na zkrácené úvazky. Především se jedná o mladé lidi, kteří však nejsou z oboru. Organizace pro ně pořádá školení. Školení je ale pro skupinu lidí, což znamená výpadek ve službě, protože v dané době tito pracovníci nemohou službu poskytovat.

**Diecézní charita Brno:** klienty organizace s ostatními službami nesdílí, spíše doplňuje pobytové služby. Klienti potřebují doprovod na volnočasové aktivity. Co se týká personální otázky, službu tíží nedostatek mužů asistentů. Pokud si klient přeje asistenta muže, nemůže ho služba přijmout. Celkově služba zaznamenává problémy v personální oblasti.

**ParaCentrum Fenix, z. s.:** služba osobní asistence se u klientů také doplňuje s jinými službami osobní asistence. Služba se snaží mít spíše zaměstnance na hlavní pracovní poměry, protože lidé na dohody se hodně mění. Co se týká večerních služeb u klientů - začíná s tím být problém, služba "nestíhá". Organizace zaznamenává nárůst počtu klientů, kteří si přejí krátké asistence, např. na jednu hodinu, což znamená, že osobní asistent ke klientovi mnohdy jednu hodinu jede, aby hodinu asistoval a poté jede opět hodin zpět.

**Sanus Brno, z. s.:** pečovatelskou službu organizace poskytuje ve večerních hodinách a o víkendech od začátku svého působení a není s tím problém. Klienti si nikdy nestěžovali, že se u nich pečovatelky střídají. U 1/3 klientů se organizace setkává s jinou službou.

**Betanie - křesťanská pomoc, z. ú.:** organizace poskytuje pečovatelskou službu. Sdílený klient je především ten, který využívá službu několikrát denně (ráno, v poledne a večer). Kapacitu má služba naplněnou. Proto nastane problém, když je zaměstnanec v dlouhodobé pracovní neschopnosti, do toho jsou dovolené a další pracovní neschopnosti. Organizace neví, jak tyto situace řešit. Krátkodobou nemoc není možné nahradit přijetím člověka na dohodu o provedení práce, protože v registru je uvedeno deset zaměstnanců.

**Předsedající pracovní skupiny:** dotaz, zda se poskytovatelé u klientů setkali s tím, že by využívali asistenta sociální péče? Asistent sociální péče uzavírá dohodu s klientem, a to do výše příspěvku na péči ve IV. stupni.

**Paspoint, z. ú.:** zkušenost organizace je taková, že člověk, který pomáhá, nechce podepisovat dohodu, protože nechce mít problém s úřady.

**Generace Care, z. ú.:** co se týká asistentů sociální péče, tak je v současné době "ticho po pěšině".

**Pečovatelská služba Brno - Židenice:** problém by mohl být v tom, aby asistent sociální péče poté "přepustil" daného klienta zpět službě. Krátkodobé pracovní neschopnosti se službě také těžko vykrývají. Služba rozšířila poskytování péče do večerních hodin a víkendů - tato kapacita byla okamžitě zaplněna



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

stávajícími klienty. Organizace poskytuje krátké služby, např. klient si přeje službu jen na 0,5 hodiny. K propadu sítí bude dle názoru organizace stejně stále docházet, protože všichni mají plné kapacity. Služba s kapacitních důvodů někdy klienty odkáže na služby jako [www.hlidacky.cz](http://www.hlidacky.cz). Mají s tímto ostatní poskytovatelé nějaké zkušenosti?

**HEWER, z. s.:** organizace na tuto službu klienty také odkazovala, ale zpětnou vazbu organizace nemá k dispozici.

**Paspoint, z. ú.:** organizace nějakou zpětnou vazbu má, proto klientům tuto službu nedoporučuje. Pokud je klient pasivní a hodný, tak "to jde", pokud není, tak "to nejde". Ačkoli se musí nějaká finanční částka předplatit, tak někteří rodiče tuto službu využili.

**Pečovatelská služba Brno - Židenice:** někteří z klientů využívající pečovatelskou službu Brno - Židenice využívají i osobní asistenci. Organizace je v "křečovitém" stavu, protože nemá dostatek pracovníků. Vedoucí se stávající pečovatelky snaží motivovat, ale je to obtížné. Někdy se stává, že pečovatelky "závidí" osobní asistenci, že u klienta poskytuje službu několik hodin v kuse. S tímto se vedoucí také snaží u pečovatelek pracovat.

**Domov pro mne, z. s.:** ač se to možná nezdá, tak být u jednoho klienta seniora např. pět hodin v kuse je pro osobní asistenty velmi psychicky náročné a je nutné u takového klienta asistenty střídát.

**Církevní střední zdravotnická škola s. r. o.:** organizace kromě osobní asistence poskytuje také terénní odlehčovací službu, která ale není zařazená do Základní sítě sociálních služeb v JMK. Obsahová náplň je v podstatě totožná s osobní asistencí a klientům obě služby splývají. Zkušenost organizace je také taková, že začíná přibývat požadavků na kratší služby poskytované několikrát za den (3x denně 1 hodina). Tristní je vzdělání a především zkušenosti lidí, kteří se hlásí na pozici osobního asistenta. Neví, jak přesunout člověka z invalidního vozíku na lůžko apod. 150 hodinové kurzy pro pracovníky v sociálních službách, které jsou mnoha společnostmi pořádány, jsou úplně k ničemu.

**Domov pro mne, z. s.:** lidi bez zkušeností si organizace zaučí, ale pak je často musí propustit, protože nemají odpovídající vzdělání dle zákona o sociálních službách a nemají ani absolvovaný výše zmíněný kurz. Pracovníci si kurz sami hradit nechtějí a organizace na to nemá finanční prostředky. Neoficiální rada ze strany JMK byla taková, aby organizace člověka bez odpovídajícího vzdělání propustila, za dva měsíce ho znovu přijala, čímž mu začne osmnáctiměsíční lhůta pro splnění vzdělání, resp. absolvování kurzu, "běžet nanovo".

**Generace Care, z. ú.:** organizace "si lidi učí sama".

**Paspoint, z. ú.:** kurzy pro pracovníky v sociálních službách jsou opravdu k ničemu, přesto na ně organizace musí pracovníky posílat.

**Předsedající pracovní skupiny:** shrnula, že kapacitu pečovatelské služby dokrývají osobní asistence co se týká dlouhodobějších dohledů. Dále klienti využívají kombinace pečovatelských služeb, a to těch, které poskytovaly menší rozsah s těmi, které nabízely již v minulosti širší rozsah, až do večerních hodin a o víkendech. Organizace klienta přijme, ačkoli mu nemůže nabídnout celý požadovaný rozsah služby a doporučí mu další služby. Tím pádem tento klient není evidován jako odmítnutý, ačkoli mu není z jedné organizace poskytnuta péče v celém rozsahu, v kterém by péči potřeboval. Na další rozsah je doporučena jiná organizace. JMK chce znát počet odmítnutých klientů, jenže údaje z organizací jsou tímto systémem zkreslené. Co udělat proto, aby tato čísla odpovídala realitě?

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16\_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

**Paspoint, z. ú.:** čísla budou vždycky zkrácena. Není možné dělat evidenci takovýchto sdílených klientů a vést je v podstatě jako odmítnuté.

**Koordinátor KPSS:** z pohledu města toto skutečně zkracuje poptávku. Služby se o klienta vždycky nějak v nějakém časovém horizontu postarají, ale ne v plném rozsahu toho, co by klient potřeboval. Přičemž „statisticky“ to vypadá, že je o klienta dostatečně postaráno, tedy v plném rozsahu jeho požadavků.

**Předsedající pracovní skupiny:** existuje v tomto ohledu nějaké řešení? Toto řešení se stává přirozeným, ale pro klienta není ideální.

**Paspoint, z. ú.:** řešením je klienta nepřijmout, pokud bude služba vědět, že mu nemůže nabídnout péči v plném rozsahu jeho potřeb. Ale to by klient zůstal bez péče. Pokud bude balík peněz o 100 % "nakopnut", tak pak bude moci služba přijmout klienta jen v plném rozsahu jeho potřeb. Nicméně teď poskytování služeb funguje tak, že jedna služba poskytne péči v rozsahu, v jakém může a klient musí využít na pokrytí svých potřeb více služeb od více organizací.

**Generace Care, z. ú.:** poskytování služeb je také o personálních kapacitách v jednotlivých časech. Nejvíce žádané jsou např. časy mezi 7:00 až 8:00, 12:00 až 13:00 a 18:00 až 19:00. V těchto časech zkrátka není možné vyhovět všem klientům. Pak služba nabízí např. jen večer nebo jedná s klientem o tom, že služba bude poskytnuta až mezi 14:00 a 15:00. Problémem také je, když nenadále "vypadne" klient, např. je hospitalizován. Pečovatelka na službu a k jinému klientovi už jít nemůže, služba není domluvená. Tím organizaci klesá výkonnost. Osobohodiny jsou nastavené na 55 % přímé práce s klientem. Problém je nastavit pečovatelkám směny tak, aby organizace dostala zákoníku práce.

**Církevní střední zdravotnická škola s. r. o.:** s těmito "výpadky" JMK nepočítá. Týká se to osobní asistence stejně jako pečovatelské služby.

**Betanie - křesťanská pomoc, z. ú.:** služba nemůže mít rezervu v kapacitě kvůli naplnění osobohodin.

**Pečovatelská služba Brno - Židenice:** podle Murphyho zákonů "vypadne" klient, který využívá službu 3x denně 5 dní v týdnu. Služba se také potýká se skutečností, že klienti mají pocit "že jsme jejich".

**Pečovatelská služba Brno - Královo Pole:** není možné přijmout klienta, který si přeje využít službu na pět hodin denně, protože by "blokoval" kapacitu pro ostatní klienty. Stávají se případy, kdy se člověk vrátí z nemocnice domů a potřebuje zajistit péči. Je potřeba k němu poslat pečovatelku. Pečovatelka nemůže být u jednoho klienta pět hodin.

**Práh jižní Morava, z. ú.:** zástupce organizace uvedl, že v Praze existuje centrální registr. Mohlo by to pomoci s rozřazením klientů. Organizace si z registru vybíraly ty klienty, kterým byly schopny nabídnout službu.

**Paspoint, z. ú.:** je to o velkém balíku peněz, který by mohl situaci někam posunout.

**Předsedající pracovní skupiny:** se zeptala na téma přejezdů. Jakou mají organizace zkušenost s lokální dostupností?

**Církevní střední zdravotnická škola s. r. o.:** přesuny po Brně mnohdy trvají třičtvrtě hodiny. Organizace se to snaží řešit tak, že osobní asistentky mají v daný den klienty z jedné lokality, a to tak, aby služby časově navazovaly. I krátké vzdálenosti mezi klienty jsou časově náročné. MHD není vždy a všude dostupná a pokud jde pracovník pěšky, tak mu cesta stejně půl hodiny zabere.

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16\_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

**Koordinátor KPSS:** dotaz, zda poskytovatel pokrývá svými službami celé Brno nebo se spíše zaměřuje na určité lokality?

**Generace Care, z. ú.:** ano, organizace začíná poskytovat službu více v jedné lokalitě, ale až od "nových" klientů. "Staré" klienty si služba musí nechat, protože do Žebětína nikdo jezdit nechce. Organizace také eviduje nárůst poptávky od klientů bydlících mimo Brno, např. Šlapanice, Prace apod.

**NADĚJE:** působnost pečovatelské služby je v celém městě Brně. Je snaha organizovat pečovatelské služby tak, aby neměly velké přejezdy. Ale pokud zavolá klient, že maminka byla propuštěna z nemocnice a potřebuje péči, tak služba nemůže klienta odmítnout z důvodu vzdálenosti a lokality.

**Koordinátor KPSS:** do budoucna bude lokální dostupnost služeb zmapována. V KISSOS budou služby tyto údaje zadávat.

**Paspoint, z. ú.:** evidovat v KISSOS ulice, kam služba jezdí, bude pro službu představovat velkou administrativní zátěž.

**Koordinátor KPSS:** z hlediska plánování terénních služeb je mapování jejich lokální dostupnosti zásadní a důležité.

**Slezská diakonie:** služba klienty doprovází do a ze školy a stacionářů, čímž je dáno, že osobní asistent leckdy přes celé Brno jezdí. Možná je to trochu kompenzováno delší dobou strávenou u klienta. Protože cílovou skupinou organizace jsou jen děti, regionální karty budou znamenat pro organizaci velkou změnu.

**Generace Care, z. ú.:** cílovou skupinou pečovatelské služby organizace Generace Care, z. ú. zase děti nejsou.

**Předsedající pracovní skupiny:** co bude pro služby znamenat rozšíření cílových skupin, zejména o cílovou skupinu osoby s duševním onemocněním?

**Práh jižní Morava, z. ú.:** Centrum duševního zdraví (dále jen CDZ), potřebuje vědět, kde bude tato nová skutečnost u služeb narážet, jaké to bude mít pro služby konsekvence. Proměna péče o duševní zdraví se opírá o koncepční dokument Strategie reformy psychiatrické péče, schválený v roce 2013. Nejvýraznější změnou v systému psychiatrické péče je vznik a rozvoj CDZ na komunitní bázi, podpora rozšířených ambulantních pracovišť, ale také vybudování psychiatrických oddělení v rámci všeobecných nemocnic. První fáze potrvá do roku 2023 a znamená vytvoření páteřní sítě komunitní péče o duševně nemocné. Pilotní projekty CDZ byly spuštěny v září 2018. Do běžné komunity se tak budou postupně dostávat z psychiatrických nemocnic lidé s duševním onemocněním. Naopak lidé s duševním onemocněním nebudou umisťováni do zařízení, když mohou bydlet za podpory doma. Pečovatelské služby budou případně zajišťovat péči o člověka s duševním onemocněním v oblasti „pečových“ úkonů - hygiena, domácnost apod. Během jednoho až tří let bude v Brně propuštěno 150 osob s duševním onemocněním. 60 z nich je přímo z Brna, ale velká část ostatních bude k Brnu pravděpodobně inklinovat.

**Domov pro mne, z. s.:** jako problém vnímá fakt, že služba nezná diagnózu klienta. Klient vypadá zdravě a pak se stane nečekaná situace, objeví se nečekané chování.

**OSP MMB, Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením:** člověk může říct, že má duševní onemocnění, ale už neřekne, jestli se jedná o obsedantně kompulsivní poruchu nebo schizofrenii.

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16\_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

**Práh jižní Morava, z. ú.:** organizace je s diagnózou klientů seznámena, tato skutečnost je ošetřena ve standardech. Transformační tým bude s ostatními službami diagnózy klientů sdílet.

**Předsedající pracovní skupiny:** diagnóza bude sdílena, pokud bude klient na službu „nakontaktován“ prostřednictvím transformačního týmu nebo CDZ. Ale co v situaci, pokud se člověk s duševním onemocněním obrátí na sociální službu sám?

*\*Poznámka: k problematice sdílení diagnóz je na konci tohoto zápisu zkopírována pasáž ze setkání PS OZP ze dne 21. 1. 2019, kde se toto téma taktéž diskutovalo.*

**Generace Care, z. ú.:** organizace v minulosti poskytovala službu klientovi s duševním onemocněním, měla k dispozici telefonní číslo na psychiatrickou sestru.

**Církevní střední zdravotnická škola s. r. o.:** služba spolupracuje s organizací Práh jižní Morava, z. ú. Jenže když klient s duševním onemocněním ukončí v organizaci službu a přejde jinam, stane se v jiné službě nekontrolovaným klientem.

**Práh jižní Morava, z. ú.:** lidé, co budou propouštěni z psychiatrické nemocnice, nebudou sami. Budou mít svého opatrovníka. Bude k nim docházet Práh jižní Morava, z. ú. a budou zapojeni také do jiných služeb.

**Předsedající pracovní skupiny:** kolik z těch lidí bude potřebovat spíše "péčové" služby pečovatelské služby a kolik jich bude potřebovat spíše "asistenční" služby od osobní asistence?

**Práh jižní Morava, z. ú.:** to v současné době nelze odhadovat. Nicméně u osob s duševním onemocněním bude před propuštěním probíhat škálování, měření potřeb. Určitě budou lidé, kteří budou potřebovat souběh pečovatelské služby a osobní asistence a pak ti, kteří využijí jen jednu z těchto služeb. Zástupce organizace nezastupuje na pracovní skupině psychiatrickou nemocnici. Organizace je aktivním partnerem nemocnice. Úkolem organizace je připravit terén tak, aby péči o osoby s duševním onemocněním zvládl. Od 1. 1. 2019 transformační tým vytipovává osoby, které budou postupně propouštěny, škálování potřeb bude teprve probíhat.

**OSP MMB, Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením:** bude se jednat o osoby se závažným duševním onemocněním (SMI) v produktivním věku, které by měly být schopny zapojit se do společnosti.

**Předsedající pracovní skupiny:** pečovatelská služba a osobní asistence jsou poskytovány za úhradu. Budou tito lidé mít finance na uhrazení sociálních služeb? Budou příjemci příspěvku na péči?

**Práh jižní Morava, z. ú.:** je pravda, že klienti organizace většinou nejsou úspěšnými žadateli o příspěvek na péči, nicméně mají dovednosti na nějaké úrovni. U propouštěných pacientů bude četnost úspěchu pravděpodobně vyšší. Sociální šetření v psychiatrické nemocnici bude také probíhat systematictěji. Současná praxe je taková, že sociální pracovníce nemocnice dovede sociální pracovníci z ÚP k pacientovi a odejde. Teď bude sociálnímu šetření přítomen pracovník, který bude okolnosti uvádět na pravou míru. Budou také připadat v úvahu další příspěvky jako hmotná nouze, invalidní důchod.

**OSP MMB, Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením:** ne všichni lidé mají nárok na výplatu invalidního důchodu, i když jej mají přiznaný. Dalším problémem, který sociální pracovníce OSP MMB vidí, je skutečnost, že ačkoli sociální šetření může být provedeno v průběhu



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

hospitalizace (trvající nepřetržitě déle než 60 dnů) ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, nemají hospitalizované osoby s duševním onemocněním určené poskytovatele pomoci (sociální služba, osoba blízká nebo asistent sociální péče). Doklad "Oznámení o poskytovateli pomoci" musí podat žadatel o příspěvek na péči se žádostí o přiznání příspěvku na péči. Výsledkem bude, že lidé s duševním onemocněním budou propuštěni, ale nebudou mít zajištěné finanční prostředky na úhradu sociálních služeb. Skutečností také je, že příspěvek na péči je určen na zajištění sebeobsluhy, pracovníci OSP MMB se proto obávají, že lidem s duševním onemocněním nebude příspěvek na péči i nadále přiznáván. Další otázkou je, že pokud už se podaří příspěvek na péči a další vyřídit, kdo bude s těmi finančními prostředky hospodařit, aby je klient např. nepropil. Také je otázka, kam se lidé propuštěni z psychiatrické nemocnice budou vracet. Ve většině případů nemají rodinu, za kterou by mohli jít. Pomoc ze strany NNO bude "až ta druhá", až za tím člověkem budou mít terénní služby kam jít.

**Práh jižní Morava, z. ú.:** tyto informace by měly zaznít na schůzce transformačního týmu. Co lze udělat pro finanční zajištění osob s duševním onemocněním ještě v rámci hospitalizace v psychiatrické nemocnici Brno. Město má v plánu uvolnit byty a do roku 2021 "zabydlet" 40 lidí.

**Církevní střední zdravotnická škola s. r. o.:** služba dochází za několika klienty i na ubytovnu, před tím byli úplně bez domova. Služba spolupracuje s kurátory a opatrovníky těchto klientů. Mezi lidmi bez domova je mnoho osob s duševním onemocněním. Organizace nevnímá reformu psychiatrické péče v této podobě příliš dobře. Pečovatelka sice popíše, jak se klient chová, ale je těžké z toho vyvodit nějaký závěr. Vedoucí služby také není odborník. Aklimatizace v novém prostředí bude u dlouhodobě hospitalizovaných pacientů velmi obtížná. Měli by nejdříve projít např. chráněným bydlením, kde se ověří, že pak budou schopni sami ve svém bytě za podpory osobní asistence fungovat.

**Paspoint, z. ú.:** když bude mít zájem o službu organizace osoba s duševním onemocněním a služba bude mít kapacitu, tak službu poskytne. Osoby s PAS často dříve mívali diagnózu schizofrenie. Jenže služba nemá kapacitu pro stávající klienty s PAS, natož pro nové klienty s duševním onemocněním.

**Koordinátor KPSS:** tlak nevznikne jen na osobní asistence, ale také na další služby, např. sociální rehabilitace, podporu samostatného bydlení apod.

**Předsedající pracovní skupiny:** skutečnost, že tu vyvstane potřeba navýšené kapacity služeb, aby se mohly postarat o propuštěné osoby z psychiatrické nemocnice, ještě neznamená, že služby tu kapacitu opravdu budou mít. Uvažuje se i nad tím, že ta kapacita prostě k dispozici nebude?

**Práh jižní Morava, z. ú.:** tato situace může být pro JMK argumentem, proč kapacity navýšit. Není přirozené a normální, aby tak vysoký počet lidí s duševním onemocněním bylo dlouhodobě hospitalizováno v psychiatrických nemocnicích.

**Liga vozíčkářů, z. ú.:** neuvažovala organizace Práh jižní Morava, z. ú. nad tím, že by zaregistrovala službu osobní asistence?

**Práh jižní Morava, z. ú.:** zástupce uvedl, že v tomto ohledu nemůže mluvit za vedení organizace. Zástupce organizace ujistil terénní služby, že žádné "hození do vody" neproběhne. U každého propouštěného pacienta proběhne individuální domluva "co a jak", navázání na službu atd. Tam, kde nebude místně působit CDZ, budou k dispozici psychiatrické sestry působící v rámci domácích péčí.

**Koordinátor KPSS:** i kdyby vznikla další služba osobní asistence, nemohla by být kvůli regionálním kartám specializovaná jen na osoby s duševním onemocněním. CDZ bude organizacím s poskytováním





Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

služeb pro osoby s duševním onemocněním pomáhat. Pacienti by měli být z psychiatrické nemocnice propouštěni postupně a měli by být "navázáni" na služby, aby nezůstali bezprizorní.

**OSP MMB, Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením:** v první polovině února se podávaly přihlášky do sítě na rok 2020 a rozvoj pečovatelských služeb ani osobních asistencí nebyl povolen. Na rok 2019 rozvoj povolen byl, přesto jsou kapacity plné.

**Předsedající pracovní skupiny:** na začátku setkání byla řeč o sdílení klientů z důvodů kapacity. Jak bude pro tento typ klientů, osob s duševním onemocněním, přijatelné, že se u nich budou střídat služby a asistenti?

**Prah jižní Morava, z. ú.:** to by vadit nemělo, protože je snaha vést klienty k tomu, aby žili v přirozených podmínkách, v kterých systém nějak funguje. Musí se tedy přizpůsobit možnostem, které existují.

**Předsedající pracovní skupiny:** jak se bude řešit problém s kvalifikací pečovatelek a osobních asistentů, aby zvládli a uměli pracovat s klientem s duševním onemocněním? V této oblasti existují rizika. Služby poskytované Prahem jižní Morava, z. ú. jsou na vysoké profesionální úrovni, ale u ostatních služeb je personální situace velmi odlišná (co se týče oblasti duševních onemocnění).

**Prah jižní Morava, z. ú.:** toto je úkol case managerů.

**Generace Care, z. ú.:** zástupce sdělil, že jejich pečovatelská služba vznikla s tím, že bude poskytovat péči seniorům. A teď musí být cílová skupina rozšířena na osoby se zdravotním postižením, děti a osoby s duševním onemocněním. Přitom pracovníci mají základní vzdělání a jak již bylo zmíněno, stopadesátihodinové kurzy jsou k ničemu. Zástupce uvažuje, jak se k tomu postavit a "co dál". Terénním službám umožňují mít Pravidla síťování maximálně 0,2 úvazku nepřímé péče na jeden úvazek přímé péče, u ambulantních služeb je poměr 0,3. I tyto poměry by bylo potřeba navýšit, protože administrativy přibývá.

**Pečovatelská služba Brno - Židenice:** vedoucí musí při sestavování služeb pracovat s limity, kdy např. jedna pečovatelka auto řídí, druhá ovšem ne. Také se služba potýká s tím, že pečovatelka nemůže chystat (podávat) léky.

**Předsedající pracovní skupiny:** požádala organizace o sdělení, o kolik úvazků by potřebovaly služby navýšit, aby mohly uspokojit klienty v plném rozsahu jejich potřeb.

**Pečovatelská služba Brno - Žabovřesky:** pro rok 2019 36,60 úvazků v přímé péči, ale služba je není schopná personálně naplnit, má podstav.

**Pečovatelská služba Brno - Královo Pole:** pro rok 2019 32,45 úvazků v přímé péči. Je to i o prostorech, o místě v šatně. Zástupce sdělil, že neví, kam by další pracovníky dal. Momentálně je poptávka klientů pokrytá.

**Pečovatelská služba Brno - Sever:** pro rok 2019 25,78 úvazků v přímé péči.

**Pečovatelská služba Brno - Střed:** pro rok 2019 25,93 úvazků v přímé péči. Úvazky nejsou naplněny, podstav. Navýšení o 3 úvazky, 26 pečovatelek.

**Pečovatelská služba Brno - Bystrc:** pro rok 2019 19,10 úvazků v přímé péči. Do budoucna 2 úvazky, 27 pečovatelek.

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16\_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

**Pečovatelská služba Brno - Židenice:** pro rok 2019 40,00 úvazků v přímé péči.

**Sanus Brno, z. s.:** pro rok 2019 11,90 úvazků v přímé péči. Zástupce sdělil, že paní ředitelka dala pokyn ke snížení úvazků.

**Generace Care, z. ú.:** pro rok 2019 9,05 úvazků v přímé péči. Úvazků by bylo potřeba jednou tolik, aby služba pokryla všechny požadavky klientů.

**Betanie - křesťanská pomoc, z. ú.:** pro rok 2019 10,00 úvazků v přímé péči. Navýšení o 2 úvazky. Ale musí se počítat s tím, že služby mají mnoho zájemců společných.

**NADĚJE:** pro rok 2019 14,99 úvazků v přímé péči. Navýšení o 1 úvazek.

**Diakonie ČCE - středisko v Brně:** pro rok 2019 11,00 úvazků v přímé péči. Navýšení o 3 úvazky.

**HEWER, z. s.:** pro rok 2019 28,87 úvazků v přímé péči. Navýšení o 20 % úvazků.

**Liga vozíčkářů, z. ú.:** pro rok 2019 20,00 úvazků v přímé péči. Navýšení o 3 - 4 úvazky.

**ParaCentrum Fenix, z. s.:** pro rok 2019 7,00 úvazků v přímé péči. Navýšení by bylo určitě potřeba, ale zástupce není schopen nyní říct o kolik úvazků, protože pracovní skupiny se účastní za kolegyni, která je nemocná.

**Maltézká pomoc, o. p. s.:** pro rok 2019 15,81 úvazků v přímé péči. Navýšení o 8 - 10 úvazků.

**Domov pro mne, z. s.:** pro rok 2019 23,88 úvazků v přímé péči.

**Diecézní charita Brno:** pro rok 2019 3,60 úvazků v přímé péči.

**Církevní střední zdravotnická škola s. r. o.:** pro rok 2019 6,00 úvazků v přímé péči. Navýšení o 2 úvazky. Organizace by byla ráda, kdyby mohly do Základní sítě JMK vstoupit odlehčovací služby terénní, kde jsou momentálně 3 úvazky a bylo by potřeba o 2 úvazky navýšit.

**Slezská diakonie:** pro rok 2019 11,35 úvazků v přímé péči.

**Paspoint, z. ú.:** pro rok 2019 11,70 úvazků v přímé péči. Navýšení o 3 úvazky. Pokrytí poptávky u stávajících klientů. I když jsou klienti sdílení, stejně nejsou plně uspokojeni. Bylo by potřeba 24 úvazků.

**Hospic sv. Alžběty o. p. s.:** odlehčovací služba terénní má pro rok 2019 6,05 úvazků v přímé péči. Potřeba navýšení o 1 - 2 úvazky.

**VINETRON s. r. o.:** společnost převzala budovu v Brně - Medláncích. Záměrem je vybudovat v těchto prostorách pobytovou odlehčovací službu, denní stacionář a poskytovat také pečovatelskou službu. Pro rok 2021 by bylo potřeba mít v rámci pečovatelské služby 10 - 12 úvazků.

**Předsedající pracovní skupiny:** demografická situace bude za dva roky složitější, zájemců o službu určitě méně nebude. Tím, že klientovi někdo nějak pomůže, je situace zkreslená. Kdyby služby tyto zájemce, kterým nemohou vyhovět v plném rozsahu, byly odmítány, vypadala by situace úplně jinak.

**Slezská diakonie:** ve službě raná péče je mnoho klientů, kteří by rádi využili služby osobní asistence, ale nemají se na koho obrátit.



**OSP MMB, Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením:** kapacita je naplněná. Chybí kapacita na krizová situace, např. když v pátek v poledne volá sociální pracovnice z LDN, že propouští paní v seniorském věku, vezou ji domů, ale s tím, že seniorka potřebuje zajistit péči.

**\* Zápis z pracovní skupiny OZP ze dne 21. 1. 2019**

**HEWER, z. s.:** jak je to s mlčenlivostí? Může sama služba osobní asistence zkontaktovat organizaci pracující s cílovou skupinou osoby s duševním onemocněním? Neměla by spíše služba jen říct klientovi, aby takovou organizaci kontaktoval?

**Koordinátor KPSS:** centru duševního zdraví může dát podnět kdokoli, nikoliv jen dotyčná osoba s psychiatrickým onemocněním. Multidisciplinární tým se pak snaží dotyčného zkontaktovat opakovaně i přes jeho možný počáteční nezájem. Pokud vidí, že odezva opravdu není, tak se "stáhnou" a pokusí se člověka po nějaké době zkontaktovat znovu.

**HEWER, z. s.:** takže sociální pracovník služby osobní asistence může předat jméno a adresu klienta? Jde o to, že klient nemá na svoji situaci náhled a myslí si, že je u něj všechno v pořádku.

**Koordinátor KPSS:** zmínil, že na toto bohužel nedokáže odpovědět, pravděpodobně záleží na situaci. Pracovní skupiny č. 2 Terénní služby pro seniory, tělesně a mentálně postižené osoby (+ PAS) se zúčastní zástupce organizace Práh jižní Morava, z. ú., bude dobré si toto přímo tam vyjasnit.

**DCHB (chráněné bydlení sv. Anežky):** karty organizace např. u služby chráněného bydlení považuje za pomůcku ke zkvalitnění sociálního šetření. Co se týká dotazu na předávání kontaktů na klienty, organizace by byla ráda, kdyby se nějaký verdikt dostal i k nim, tzn. k pobytové službě. Zda předáním kontaktů organizace neporuší GDPR.

**Domov pro mne, z. s.:** když byla organizace v této situaci, volala do organizace pracující s cílovou skupinou osoby s duševním onemocněním, obecně popsala situaci a ptala se, co má dělat. Ve smlouvě má organizace ošetřeno, kdy je možné s klientem ukončit spolupráci.

**Práh jižní Morava, z. ú.:** odpověď na výše uvedený dotaz zní, že sociální pracovník kvůli GDPR nemůže CDZ předat jméno a adresu klienta. Může zavolat např. do Prahu jižní Morava, z. ú. a obecně popsat situaci a požádat o radu. Nicméně kontakt může předat buď rodina nebo praktický lékař, služby by tedy měly při podezření na duševní onemocnění kontaktovat praktického lékaře klienta.

### ad 3. Závěr

Na závěr se **koordinátor komunitního plánování** se všemi účastníky rozloučil, poděkoval za účast a aktivní spolupráci.

Zapsali: J. Stárková, R. Janík

Dne: 20. 2. 2019